

HELEN TUPPER, SARAH ELLIS

PRACA MARZEŃ

5

UMIEJĘTNOŚCI,
KTÓRYCH POTRZEBUJESZ,
ABY ODNIEŚĆ SUKCES

STWÓRZ KARIERĘ,
KTÓRĄ POKOCHASZ

Praca marzeń

Stwórz karierę,
którą pokochasz

Helen Tupper, Sarah Ellis

Tłumaczenie Marcin Sieduszewski

znak *litera
nova*

Kraków 2022

Tytuł oryginału

The Squiggly Career: Ditch the Ladder, Discover Opportunity, Design Your Career

Copyright © Helen Tupper and Sarah Ellis 2020

The authors have asserted their moral rights

All rights reserved

Copyright © for the translation by Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK Sp. z o.o.

Projekt okładki

Nikola Hahn

Redaktorka nabywająca

Karolina Kaim

Redaktorka prowadząca

Magdalena Jankowska

Projekt typograficzny

Couper Street Type Co.

Opracowanie tekstu i przygotowanie do druku

CHAT BLANC Anna Poinc-Chrabąszcz

ISBN 978-83-240-7242-2

Książki z dobrej strony: www.znak.com.pl

Więcej o naszych autorach i książkach: www.wydawnictwoznak.pl

Społeczny Instytut Wydawniczy Znak

ul. Kościuszki 37, 30-105 Kraków

Dział sprzedaży: tel. 12 61 99 569, e-mail: czytelnicy@znak.com.pl

Wydanie I, Kraków 2022

Druk: LCL

Dla Garetha i Toma, których nieustające wsparcie sprawia,
że wszystko jest możliwe.

Oraz dla Henry'ego, Madeleine i Maxa za to,
że przez cały ten czas doprowadzali nas do śmiechu
(i do łez).

Spis treści

Witamy w świecie poplątanej kariery 9

Wprowadzenie do konceptu poplątanej kariery; objaśnienie powodów, dla których napisałyśmy tę książkę, oraz wskazówki, w jaki sposób najbardziej skorzystać z jej lektury.

Rozdział 1. Poplątana kariera 19

Wyjaśniamy, jak, kiedy i dlaczego zmienił się rynek pracy oraz co to oznacza w kontekście twojej kariery.

Rozdział 2. Superatuty 31

Odkryjesz swoje mocne strony i dowiesz się, jak z nich czerpać. Nauczysz się, jak we wszystkim, co robisz, prezentować się tak korzystnie, jak to tylko możliwe.

Rozdział 3. Wartości 55

Uzmysłowisz sobie, jakie wartości motywują cię i napędzają. Zrozumiesz też, jak wykorzystać te wartości w pracy, by zwiększyć poczucie zadowolenia i spełnienia zawodowego.

Rozdział 4. Pewność siebie 79

Namierzysz chochliki niepewności, które wchodzą ci w paradę w pracy, i nauczysz się je okiełznywać. Mentalną odporność wyrobisz, skupiając się na sukcesach oraz budując krzepki system wewnętrznej odporności.

Rozdział 5. Sieć kontaktów 111

Przyjrzyj się swojej obecnej sieci kontaktów, by zidentyfikować wymagające uwagi luki. Zrozumiesz też, jak buduje się różnorodną i aktywną sieć kontaktów przez skupienie na tym, co możesz od siebie dać, a nie tylko co możesz zyskać.

Rozdział 6. Przyszłe możliwości 139

Nauczysz się rozpoznawać i wykorzystywać nadchodzące szanse zawodowe, a także odkryjesz trzy dodatkowe cechy i umiejętności – ciekawość świata, umiejętność udzielania oraz przyjmowania informacji zwrotnej i upór – które pomogą ci zabezpieczyć karierę na przyszłość.

Podsumowanie. Jak rozkoszować się poplątaną karierą 169

Rozdział 7. Zagwozдки poplątanej kariery 173

Poznasz odpowiedzi na najpowszechniejsze dylematy związane z karierą: kiedy należy zmienić pracę, jak znaleźć mentora oraz w jaki sposób zadbać o właściwe proporcje życia zawodowego i prywatnego.

Rozdział 8. Sto rad zawodowych 207

Sto inspirujących postaci postanowiło podzielić się z nami cennymi wskazówkami.

Podziękowania 229

Zaprojektuj poplątaną karierę – notatki 231

Przypisy 237

Witamy w świecie poplątanej kariery

Na początek zadamy ci trzy pytania dotyczące obecnej pracy:

1. Czy masz poczucie, że wspinasz się po drabinie, której każdy szczebel ma z góry wyznaczoną pozycję?
2. Czy potrafisz sobie wyobrazić pracę na obecnym stanowisku przez kolejnych pięć lat oraz w tej samej firmie przez kolejnych dziesięć?
3. Czy sądzisz, że uda ci się przejść na emeryturę w tym samym wieku, co twoim rodzicom?

Większość osób na powyższe pytania odpowiada kolejno: „nie”, „nie” i „raczej nie”.

W ciągu ostatnich dziesięcioleci rynek pracy przeszedł diametralną transformację, w większości aspektów zmieniając się na lepsze. Współczesne kariery wiążą się z nieskończone wieloma możliwościami, szansom tym towarzyszą jednak pewne komplikacje. Przeważająca część nas szuka ekscytującego zajęcia, które pozwoli osiągnąć spełnienie zawodowe, da szansę na wykorzystanie posiadanych atutów, umożliwi odnalezienie celu w życiu, pracę w elastycznych godzinach oraz naukę nowych umiejętności. Od naszych karier oczekujemy więc bardzo wiele, a do tego nieustannie wma-
wia się nam, że powinniśmy „uwielbiać swoją pracę”, „podążać za marzeniami” oraz „żyć pełnią życia”. Wniosłe rady tego typu są jednak często oderwane od rzeczywistości. Trudno jest bowiem „podążać za marzeniami”, gdy człowiek się głowi, z czego ma opłacić czynsz lub kredyt na mieszkanie oraz jak zadowolić marudnego menedżera i sprostać oczekiwaniom kolegów z pracy i znajomych, wymagających całodobowej dostępności na mailu czy WhatsAppie.

Istnieje rozdźwięk między obietnicami dzisiejszego rynku pracy – malującego wizję olśniewającego świata pełnego możliwości, kreatywności

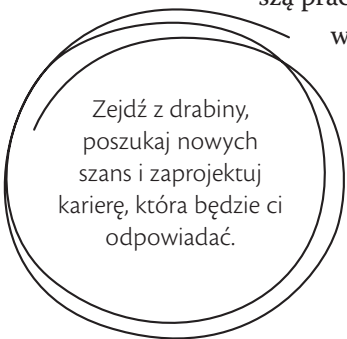
Posady na całe życie to już przeszłość, zmieniły się też oczekiwania pracowników dotyczące kariery.

i wolności – a rzeczywistym obrazem kariery wielu osób. Zbudowanie mostu prowadzącego do tej bajecznej krainy wymaga czegoś więcej niż zgrabnych porad i inspirujących cytatów.

Czego zatem potrzeba? Aby odnaleźć szczęście na współczesnym rynku pracy i zapanować nad własną karierą teraz i w kolejnych latach, musisz posiadać pięć umiejętności zawodowych. Oto one:

1. **Superatuty**, czyli rzeczy, które wychodzą ci świetnie. Musisz wiedzieć, jakie są twoje mocne strony, i aktywnie je demonstrować we wszystkim, czego się podejmiesz.
2. **Wartości**, czyli co sprawia, że jesteś, kim jesteś. Uzmysłowanie sobie, co cię motywuje i napędza, pomoże dokonywać właściwych wyborów związanych z karierą oraz dogłębnie zrozumieć otaczających cię ludzi.
3. **Pewność siebie**, czyli wiara we własne możliwości. Każdego z nas prześladowają chochliki niepewności hamujące nasz zapał do pracy. Można się jednak nauczyć trzymać je na wodzy, skupiając się na sukcesach i budując potężny system mentalnej odporności.
4. **Sieć kontaktów**, czyli ludzie pomagający innym ludziom. Ważne jest, by budować relacje międzyludzkie tak, żeby miały one dla ciebie sens, oraz nauczyć się tknąć sieć kontaktów z myślą o tym, co możesz od siebie dać, a nie tylko zyskać.
5. **Przyszłe możliwości**, czyli śledzenie dostępnych opcji. Plany zawodowe to przeżytek; musisz się skupić na dostrzeganiu nadchodzących szans oraz działaniach, które już dziś pozwolą ci z nich skorzystać. Zastanów się, co motywuje cię do wykonywania wybranej pracy i w jaki sposób może to być pomocne w zabezpieczeniu kariery na przyszłość.

Każdy jest w stanie zdobyć wspomniane umiejętności, bez względu na to, na jakim etapie kariery się znajduje – nieważne, czy właśnie dostało się pierwszą pracę, zarządza się dziesięcioosobowym zespołem czy prowadzi własną firmę.

Zejdź z drabiny, poszukaj nowych szans i zaprojektuj karierę, która będzie ci odpowiadać.

Świadome wykorzystanie posiadanych atutów, działanie w zgodzie z wyznawanymi wartościami, ujarzmienie targającej nami niepewności, stworzenie funkcjonalnej sieci kontaktów oraz wypatrywanie przyszłych szans to umiejętności niezbędne, by zbudować pomyślną, pełną sukcesów poplątaną karierę.

Jak dostrzec poplątanie

Na początek opowiemy ci trochę o nas samych oraz o chwili, gdy zakrzyknęliśmy „Eureka!” i zabrałyśmy się do pisania tej książki. Poznałyśmy się na studiach z zarządzania, a w czerwcu 2013 roku – w ramach przyjętego zwyczaju – spotkałyśmy się na pogaduchy przy kawie. Tamtego dnia ogarnął nas wyjątkowo refleksyjny nastrój i zaczęłyśmy się wymieniać uwagami o tym, jak zmieniło się nasze życie zawodowe od dnia, gdy dostałyśmy pierwszą pracę.

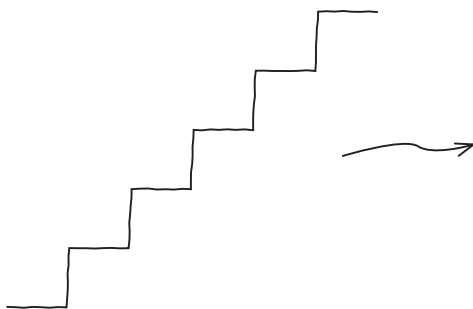
Obie kończyłyśmy uniwersytet przepełnione ambicją, zmotywowane do niestrudzonej wspinaczki po drabinie kariery. Plan był taki, że będziemy się po niej piąć tak wysoko, jak tylko się da. Rzeczywistość okazała się zgoła inna. Dwanaście lat później obie radziłyśmy sobie nieźle i wciąż nie brakowało nam ambicji, ścieżki naszych karier stawały się jednak coraz bardziej nieprzewidywalne i... poplątane.

Zmieniałyśmy organizacje, role i zawody częściej, niż się kiedyś spodziewałyśmy. Sarah żartowała, że pracowała już w większej liczbie firm i na większej liczbie stanowisk niż jej tato przez całe życie. To dało nam do myślenia. Doszłyśmy do wniosku, że kariery przestały być linearne; obecnie ich koleje stały się o wiele bardziej kręte. Wyglądało na to, że każdy aspekt naszego życia zawodowego zmieniał się pod jakimś względem, a tempo tych zawirowań ciągle rosło.

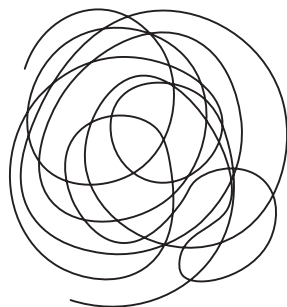
Na szczęście obie czerpałyśmy z tych zmian pełnymi garściami. Uczyliśmy się, korzystałyśmy z nowych możliwości i budowałyśmy relacje z całą rzeszą inspirujących, ciekawych ludzi. Jednocześnie miałyśmy wrażenie, że należymy do niewielkiego grona szczęśliwców. Duża liczba naszych znajomych z trudem wiązała koniec z końcem – ich kariery sprawiały, że czuli się zagubieni, zestresowani, niepewni siebie i przytłoczeni. Nasi przyjaciele, rówieśnicy i współpracownicy wyrażali frustrację wywołaną brakiem postępów zawodowych, mówiąc: „Nie wiem, do czego dążę”, „Jestem w kropce”, „Skąd mam wiedzieć, w czym jestem dobra?” albo „Jak mam znaleźć pracę, którą będę lubić?”

Popijając kawę, rozmyślałyśmy nad faktem, że kwestie kariery nabrały kształtu zawijasa. Sarah wzięła do ręki długopis i nakreśliła na serwetce:

KARIERA KIEDYŚ

KARIERA DZISIAJ

Od tego właśnie szkicu wziął się pomysł na niniejszy poradnik. Zdałyśmy sobie bowiem sprawę, że miejsce drabiny zawodowej dawno już zajął karieryrowy zawijasek. Zadałyśmy sobie pytanie: czyż nie byłoby wspaniale, gdyby każda osoba miała umiejętności potrzebne do odnoszenia sukcesów w tym nowym modelu? Uznałyśmy, że chcemy działać na rzecz osiągnięcia tego.

Wtedy właśnie zrodził się projekt poboczny o nazwie Amazing If*. Jego celem jest pomoc ludziom, którzy chcą się poczuć szczęśliwi i spełnieni w swojej pracy. Choć byłyśmy przedsiębiorczyniami z przypadku, przepęłniało nas pragnienie, by stworzyć nowe podejście do kwestii rozwoju zawodowego.

Rosnąca skala poplątania

W kolejnych latach nasz projekt poboczny zaczął żyć własnym życiem. Zaczęłyśmy prowadzić małe warsztaty, podczas których ludzie testowali stworzone przez nas narzędzia do wspierania rozwoju zawodowego.

Na początku każdego warsztatu rysowałyśmy diagram z drabiną oraz zawijasem, a potem dzieliłyśmy się hipotezą dotyczącą zmian przebiegu kariery (więcej o tym w następnym rozdziale). Zdałyśmy sobie sprawę, że coś jest na rzeczy, bo za każdym razem, gdy pokazywałyśmy szkic, ludzie ze zrozumieniem kiwali głowami. Przez kolejnych sześć lat prowadziłyśmy kursy dla większych grup i szlifowałyśmy swoje narzędzia, by nadać im jeszcze większą siłę oddziaływania. Stały się one fundamentalną częścią

* Czyż nie byłoby wspaniale (przyp. tłum.).

naszego własnego rozwoju zawodowego, bo jednocześnie piastowałyśmy przecież kierownicze stanowiska, radziłyśmy sobie z obowiązkami rodzicielskimi, zwolnieniami i wieloma innymi zmianami w życiu osobistym i zawodowym. Równoległe z rozwojem naszych głównych zajęć rósł też nasz projekt poboczny.

Współpracowałyśmy z małymi i dużymi organizacjami w celu wsparcia rozwoju zawodowego ich pracowników oraz zaczęłyśmy nagrywać podcast „Squiggly Careers”*, żeby dzielić się pomysłami z ludźmi, którzy nie mogli wziąć udziału w warsztatach. Zanim się obejrzałyśmy, udało nam się przeszkolić tysiące osób oraz stworzyć sporych rozmiarów społeczność zwolenników i ambasadorów pomysłu poplątanej kariery. Setki „absolwentów” Amazing If donosiły nam o sukcesach takich jak awans, poprawa relacji z menedżerem czy odkrycie całkiem nowej kariery. Nasz skromny projekt poboczny stał się o wiele ważniejszy, niż się spodziewałyśmy.

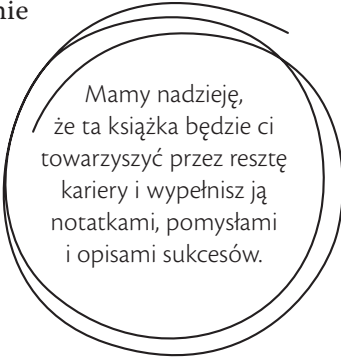
I stąd ta książka! Po raz pierwszy udało nam się zebrać w jednym miejscu wszystkie nasze pomysły, narzędzia i techniki, żeby pomóc ci świeżym okiem spojrzeć na siebie i swoją karierę. Zanim zacniemy przerabiać twoją ścieżkę zawodową, zapoznaj się jednak ze wskazówkami, które pozwolą ci w pełni skorzystać z lektury *Pracy marzeń*.

Jak korzystać z tej książki

Masz w rękach praktyczną publikację wypełnioną po brzegi ćwiczeniami, narzędziami i technikami. Wszystko, czym się tu dzielimy, ma na celu pomóc ci poczynić obserwacje na twój temat, by zacząć działać już dziś i kontynuować tę drogę przez resztę kariery.

Rozdział 1 rozpoczynamy od opisanie pomysłu „poplątanej kariery” i wyjaśnienia, dlaczego określenie „wspinać się po szczeblach kariery” w kontekście dzisiejszego rynku pracy straciło rację bytu.

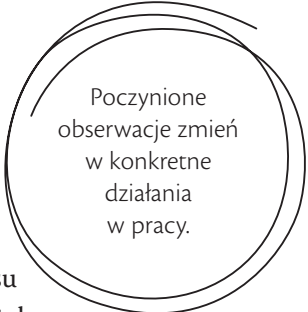
W rozdziałach od 2 do 6 skupiamy się zaś na wspomnianych wcześniej **pięciu umiejętnościach**, które staną się twoim kluczem do obfitującej w sukcesy poplątanej kariery:

Mamy nadzieję, że ta książka będzie ci towarzyszyć przez resztę kariery i wypełnisz ją notatkami, pomysłami i opisami sukcesów.

* Poplątane kariery (przyp. tłum.).

1. Superatuty
2. Wartości
3. Pewność siebie
4. Sieć kontaktów
5. Przyszłe możliwości.

Poczynione
obserwacje zmian
w konkretne
działania
w pracy.

Każdy rozdział rozpoczyna się od zwięzłego opisu danej umiejętności oraz określenia jej wagi w kontekście poplątanej kariery. Następnie tłumaczymy, jak możesz rozwinąć każdą z nich, a poczynione obserwacje zamienić w konkretne działania w pracy. W niektórych rozdziałach posiłkujemy się historiami z własnych karier, żeby zilustrować, jak zdobyte umiejętności pomogły nam się uczyć i odnosić sukcesy w pracy. Te osobiste opowieści znajdziesz w dymkach opatrzonych naszymi imionami. Każdy rozdział kończy się dziesięciopunktowym podsumowaniem omówionego zagadnienia.

W rozdziale 7 odpowiadamy z kolei na najczęściej zadawane pytania dotyczące kariery:

1. Czy mam rozpocząć projekt poboczny?
2. Jak znaleźć mentora?
3. Co począć, jeśli moja firma nie inwestuje w szkolenia?
4. Jak osiągnąć balans między pracą a życiem prywatnym?
5. Zostać czy się zwolnić?
6. Jak stworzyć osobistą markę?
7. Jak dowieść, że jestem dobrym liderem, chociaż nie zarządzam zespołem?

To właśnie te pytania zadają nam najczęściej uczestnicy warsztatów oraz słuchacze podcastu. Wyrażają one powszechne obawy, które wiele osób zaczyna żywić w kontekście swojej kariery. W rozdziale 7 dzielimy się pomysłami na rozstrzygnięcie tych trudnych kwestii, a omówienie każdej z nich kończy się listą przydatnych materiałów do przeczytania, obejrzenia lub przesłuchania.

W ostatnim rozdziale znajdziesz sto rad udzielonych przez ludzi, z którymi pracowałeś lub którzy inspirowali nas w życiu zawodowym. Każda z tych osób dała nam wskazówki specjalnie na potrzeby tej książki, mamy więc nadzieję, że ich mądrość wyda ci się równie cenna jak nam. Wypowia-

dają się między innymi Adam Grant, profesor Wharton University, autor książek *Dawaj i bierz*, *Buntownicy* oraz *Opcja B*; Emma Gannon, autorka *The Multi-Hyphen Method* oraz twórczyni podcastu „Ctrl Alt Delete”; a także Carolyn McCall, prezes stacji ITV.

O czym warto pamiętać, czytając tę książkę

- **Notuj śmiało.** W każdym rozdziale znajdziesz ćwiczenia do wykonania, a ta książka aż się prosi, żeby w niej pogryzmościć. Jeśli brakuje ci miejsca albo chcesz powtórzyć któreś z ćwiczeń, na końcu znajdziesz dodatkowo kilka pustych stron. Jeśli czytasz tę pozycję w postaci e-booka, miej pod ręką notes i od czasu do czasu skorzystaj z funkcji zakreślania. Chcemy, żeby to była najbardziej sfatygowana książka w twojej bibliotece – pełna pozaginanych rogów i ręcznych zapisków – zabieraj się więc do pisania!
- **Dostosuj ćwiczenia do własnych potrzeb.** Zawarte tu ćwiczenia doskonaliliśmy przez ostatnich sześć lat z udziałem uczestników szkoleń, ale nie bój się ich modyfikować – to nie są przykazania wyryte na kamiennych tablicach! Jeśli przyjdzie ci do głowy sposób na przerobienie ich tak, by jeszcze lepiej działały, nie wahaj się tego zrobić. Ta książka to w końcu przybornik, który ma za zadanie sprostać wymaganiom twojej kariery.
- **Powracaj do ćwiczeń wielokrotnie.** To bardzo ważne. Omawianych tu umiejętności nie wyrabia się od ręki, tylko po to, by skreślić je z listy i nigdy więcej o nich nie myśleć. Każde ćwiczenie należy traktować jako krok w kierunku poszukiwanej odpowiedzi, a nie ostateczne wyjaśnienie. Wracaj do nich często, za każdym razem dowiesz się czegoś nowego. Same przez lata wykonywałyśmy zawarte w tej książce ćwiczenia setki razy i wciąż stwierdzamy, że są dla nas niezwykle przydatne.
- **Czytaj raz za razem.** Jeśli masz czas, sugerujemy, by czytać naszą książkę w takim porządku, w jakim została napisana. Choć każdy rozdział da się przestudiować osobno, wydaje nam się, że większości osób przyda się fundament w postaci wiedzy z wcześniejszych rozdziałów. Jest też wysoce prawdopodobne, że po przeczytaniu książki będziesz powracać do pewnych jej sekcji, żeby powtórzyć ćwiczenia, które wydają ci się najbardziej istotne w danym momencie kariery.

- **Odezwij się.** Z radością dowiemy się, co sądzisz o naszych narzędziach i ćwiczeniach – chcemy usłyszeć, co w twoim przypadku się sprawdziło, a co nie. Jeśli masz też pomysły na to, co powinnymy omówić w przyszłości, daj znać.

Znajdziesz nas w kilku miejscach:

Instagram: @amazingif

W naszych Instagram Stories codziennie dzielimy się wskazówkami zawodowymi i omawiamy szczegóły poplątanej kariery z członkami naszej społeczności.

Podcast: „Squiggly Careers” można słuchać za darmo na wszystkich dostępnych platformach.

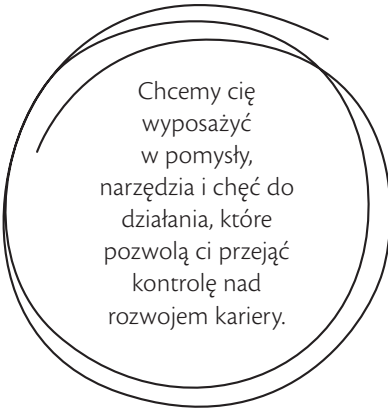
Raz na tydzień prowadzimy audycję zajmującą się każdym z możliwych aspektów kariery – od próśb o podwyżkę, przez techniki radzenia sobie ze stresem w pracy, po sposoby budowania profesjonalnego wizerunku.

E-mail: helenandsarah@thesquigglycareer.com

Jeśli chcesz podzielić się opinią albo zadać pytanie, napisz do nas maila. Naszą ulubioną częścią każdego warsztatu jest możliwość wysłuchania opowieści uczestników o ich sukcesach, równie chętnie dowiemy się zatem, jak nasza książka wsparła twoją karierę.

Strona internetowa: www.thesquigglycareer.com

Znajdziesz tam mnóstwo darmowych porad, podobnych do tych z niniejszej książki, oraz dostęp do kursów internetowych.

Chcemy cię
wyposażyć
w pomysły,
narzędzia i chęć do
działania, które
pозwolą ci przejąć
kontrolę nad
rozwojem kariery.

I jeszcze jedno...

Decydując się na przeczytanie tej książki, robisz pierwszy krok w kierunku poprawy sytuacji – a to już połowa sukcesu! Otwarty umysł, praktykowanie samoświadomości oraz stawianie edukacji na pierwszym miejscu odgrywają największą rolę, gdy chodzi o czerpanie satysfakcji z poplątanej kariery.

Pod koniec lektury będą cię już cechować wnikliwość i pewność siebie, dzięki którym poplątana kariera nagle ruszy z kopyta. Praca z naszą książką wymaga pogłębionych refleksji na temat dotychczasowego i przyszłego życia zawodowego, ale ów proces w zamierzeniu ma ci sprawić przyjemność. Mamy nadzieję, że będzie ci się miło czytało *Pracę marzeń* i dzięki niej nie tylko twoja kariera, lecz także kariery twoich współpracowników i znajomych rozkwitną na wiele lat.

Bierz się do czytania, powodzenia!

Helen i Sarah

The image shows two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is 'Helen' and the one on the right is 'Sarah'. Both are written in a fluid, cursive style.

Rozdział 1

Poplątana kariera

Swego czasu robienie kariery przypominało wspinaczkę po drabinie – zdobywanie kolejnych szczebli było przewidywalne, liniowe i ludzie dobrze wiedzieli, co się wydarzy w następnej kolejności. Obecnie ze wszystkim wiąże się znacznie większa niepewność. Każdy z nas wie, jakie to uczucie, gdy praca nas stresuje i przytłacza, człowiek zaczyna wtedy szukać wolności i spełnienia jak najdalej od niej. Koncept **poplątanej kariery** przyszedł nam do głowy jako sposób na opisanie nowej rzeczywistości. Wszystkie dzisiejsze kariery są poplątane i dlatego niezmiernie ważne jest, aby nadać własnemu rozwojowi zawodowemu właściwy priorytet i zaprojektować karierę, która będzie odpowiadać twoim potrzebom.

Jest wiele powodów, dla których nasze kariery stały się poplątane. W ostatniej dekadzie nastąpiły zasadnicze zmiany co do tego, z kim, nad czym, gdzie, kiedy i po co się pracuje, a dodatkowo środowisko pracy uległo dramatycznej przemianie. Zanim zagłębimy się w temacie pięciu umiejętności, które musisz posiadać, żeby odnieść sukces, przyjrzyjmy się największym zmianom zeszłego dziesięciolecia oraz ich znaczeniu w kontekście twojej kariery. Kwestia tego, z kim, nad czym, gdzie, kiedy i po co pracujemy, wciąż się zmienia. Przeanalizujemy każdy z tych czynników, aby pokazać, dlaczego są dla ciebie ważne.

Z KIM pracujemy

Pięć pokoleń pracujących ramię w ramię

Obecnie na rynku pracy równocześnie funkcjonuje aż pięć pokoleń – wszystko dlatego, że starzejące się społeczeństwa wprowadziły do miejsc pracy demograficzną różnorodność. Do tego każda osoba z każdej generacji znajduje się na innym etapie kariery, ma inne potrzeby i oczekiwania. Uniwersalne podejście do rozwoju zawodowego przestało mieć zastosowanie, wyparła je bowiem potrzeba spersonalizowanego modelu, który dostrzeże, że wszyscy kierują się przy budowaniu kariery inną motywacją.

Tradycjoniści (wiek: 75+ w 2020 r.). Choć spokojnie mogliby już przejść na emeryturę, dobry stan zdrowia, rozwój technologiczny oraz elastyczność miejsc pracy pozwalają temu pokoleniu dłużej cieszyć się karierą.

Baby boomers (wiek: 55–74 l. w 2020 r.). Kariery reprezentantów tej grupy do niedawna prawdopodobnie miały formę linearną, na późnym etapie życia dostali oni jednak szansę, by zdobyć nowe umiejętności oraz przeszkolić się na potrzeby „drugiej kariery”.

Pokolenie X (wiek: 44–54 l. w 2020 r.). Raczej skromna liczebnie generacja, zróżnicowana etnicznie i lepiej wykształcona niż pokolenie baby boomers – aż 60 procent ma dyplom uczelni wyższej¹. Cechują ją nastawienie: „po ciężkiej pracy należy się ostro zabawić”, tolerancja dla innych oraz pomysłowość.

Pokolenie Y
(wiek: 25–43 w 2020 r.).
Najszybciej rosnące pokolenie na dzisiejszym rynku pracy – w 2020 roku reprezentuje już 75 procent wszystkich zatrudnionych². To pierwsza generacja, która mocno skupia się na odnalezieniu sensu pracy. Jej reprezentanci są obeznani z nowoczesnymi technologiami i gotowi na szybką zmianę pracy. (Obie należymy do tej grupy.)

Pokolenie Z (wiek: poniżej 25 lat w 2020 r.). Jego członkowie to dzieci internetu, skłonne do multitaskingu i mające duże oczekiwania, choćby w kwestii elastycznych godzin pracy.

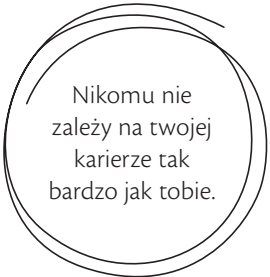
Co to dla ciebie oznacza: *zapanuj nad własnym rozwojem zawodowym*

Ścieżki kariery znikają

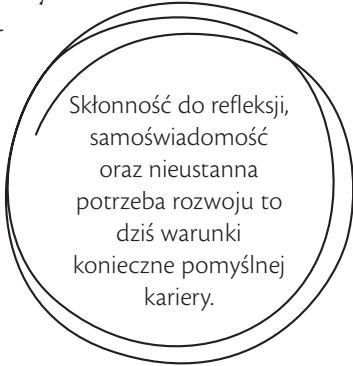
Większe zróżnicowanie zatrudnionych wpływa na twoją karierę na dwa istotne sposoby. Pierwszym z nich są rosnące oczekiwania oraz potrzeby pracowników, by aktywnie kontrolować przebieg swojej kariery. Wcześniej pracodawcy wykonywali za nas całą robotę, rozrysowując ścieżki rozwoju zawodowego i perspektywy awansu. Mówili nam, co mamy zrobić i gdzie się udać, teraz jednak musimy odpowiadać na te pytania samodzielnie.

Milej podróży, krótka nie będzie!

Po drugie, żyjemy i pracujemy dłużej – przez całe życie w pracy spędzamy przeciętnie aż 90 tysięcy godzin³. Jeśli obecnie masz trzydzieści lat, będziesz pewnie pracować przez kolejnych czterdzieści w takim czy innym charakterze. Choć ta wizja może niektórych przyprawić o ciarki na plecach, przypomina nam także, jak ważne jest, aby kariera dawała poczucie spełnienia, rozwoju i satysfakcji.

Nikomu nie zależy na twojej karierze tak bardzo jak tobie.

Skłonność do refleksji, samoświadomość oraz nieustanna potrzeba rozwoju to dziś warunki konieczne pomyślnej kariery.

NAD CZYM pracujemy

Wpływ automatyzacji

Charakter pracy też uległ zmianie. Niewielu z nas ma zawód wymagający powtarzania dzień w dzień tych samych czynności. Najbardziej wpłynął na to postęp technologiczny, który wyeliminował konieczność wykonywania powtarzalnych, przewidywalnych zadań przez ludzi. Raport firmy McKinsey sugeruje nawet, że dalszy rozwój technologii sprawi, iż do 2030 roku aż 375 milionów osób może być zmuszonych do zmiany kategorii wykonywanej pracy⁴.

Każdy dzień jest inny

Praca opiera się w większym niż kiedyś stopniu na projektach, a listy obowiązków zawodowych tracą na aktualności zaraz po tym, jak obejmujemy

nowe stanowisko i zaczynamy się przystosowywać do potrzeb danej organizacji. Środowisko, w którym obecnie pracujemy, określane jest czasem za pomocą akronimu VUCA* i wygląda na to, że tempo zmian nie zamierza zwolnić. Zmiany zaś wiele od ludzi wymagają. W nieustannie przeobrażającym się środowisku pracy musimy ciągle zdobywać nowe umiejętności, budować relacje, prowadzić wydajną komunikację oraz adaptować się do nieprzerwanych modyfikacji codziennych ról i obowiązków.

„Aby nadążyć za tempem świata w 2050 roku, trzeba będzie [...] raz po raz tworzyć na nowo samego siebie”**.

YUVAL HARARI,
21 LEKCJI NA XXI WIEK

Jedyną stałą jest zmiana

Reakcja i adaptacja do zmian wymagają także od firm stworzenia elastycznych struktur operacyjnych oraz „zwinnych” zespołów. Przekłada się to na mniejszą hierarchizację i większą restrukturyzację. Raport *Global Human Capital Trends* sporządzony w 2019 roku przez firmę Deloitte ustalił, że dziewięciu z dziesięciu liderów nadaje restrukturyzacji najwyższy priorytet⁵. Takie środowisko pracy oznacza, że dana organizacja chce zatrudniać ludzi wytrzymałych, umiejących się przystosować i obdarzonych ciekawością – takich, którzy potrafią szybko się uczyć i odnoszą sukcesy w świecie zmieniającym się w zawrotnym tempie.

Co to dla ciebie oznacza: zostań osobą, która nauczy się wszystkiego

Praca w toku

Ponieważ wykonywana przez nas praca przechodzi transformację, zmieniają się również nasz punkt widzenia oraz potrzeby edukacyjne. Nauka musi się stać integralną częścią każdego dnia pracy, zamiast ograniczać się do sporadycznych szkoleń czy spotkań zespołu. Konieczne jest przyjęcie do wiadomości – i polubienie – kariery będącej wieczną „pracą w toku”; należy docenić fakt, że nasz rozwój zawodowy nigdy nie dobiegnie końca.

Nauka przez całe życie

Badania wpływu edukacji na ludzką inteligencję przeprowadzone przez profesor Carol Dweck dowodzą, że nastawienie ma bezpośredni wpływ na osiągnięte sukcesy. „Nastawienie na trwałość” każe nam wierzyć, że nasze

* *Volatile, uncertain, complex, ambiguous* – zmienne, niepewne, złożone, wieloznaczne (przyp. tłum.).

** Y.N. Harari, *21 lekcji na XXI wiek*, przeł. M. Romanek, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2018, s. 335.

cechy są niezmiennie i w konsekwencji skupiamy się na dowiedzeniu własnej racji, zamiast uczyć się na błędach. Jeśli natomiast przyjmimy „nastawienie na rozwój”, będziemy wkładać energię w rozwijanie swoich możliwości, a porażkę postrzegać jako szansę do nauki. Obrane przez nas podejście ma ogromny wpływ na to, jak radzimy sobie z problemami oraz jak postrzegamy osiągnięcia i sukcesy. Gdy kierujemy się nastawieniem na trwałość, mamy poczucie, że nie jesteśmy wystarczająco mądrzy, by rozwiązać pewne kwestie; tymczasem nastawienie na rozwój każe nam wierzyć, że znajdziemy rozwiązanie – po prostu jeszcze nam się to nie udało. Dweck w trakcie cieszących się wielką popularnością wykładów TED Talks określa tę sytuację słowami „potęga jeszcze nie”^{*}.

Postępowe firmy, które dostrzegają sens we wprowadzaniu zintegrowanej nauki do swojego DNA, zaczynają wdrażać pomysły Dweck, zebrane w książce zatytułowanej *Nowa psychologia sukcesu*. Satya Nadella, dyrektor generalny Microsoftu, jest przekonany, że każdy – łącznie z nim samym – powinien się skupić na byciu osobą mądrą, a nie przemądrzałą.

„Potrzebne są świeże pomysły i nowe umiejętności, ale jedynym sposobem na zdobycie ich jest stworzenie kultury, która pozwoli na ich rozwój”.

SATYA NADELLA,
DYREKTOR GENERALNY
MICROSOFTU

GDZIE i KIEDY pracujemy

Koniec z ośmiogodzinnym kieratem

Na godziny pracy najczęściej wyznaczany jest przedział od dziewiątej rano do piątej po południu, ale według ankiety przeprowadzonej przez społeczność YouGov w 2018 roku tylko sześć procent ankietowanych pracowało zgodnie z grafikiem tradycyjnie kojarzonym z pracą etatową⁶. Pracodawcy i pracownicy zaczynają dostrzegać korzyści płynące z możliwości określenia własnego czasu i miejsca pracy.

Elastyczne godziny to coś więcej niż praca z domu

Prawie połowa osób z ankiety YouGov miała możliwość w różnym zakresie korzystać z elastycznych godzin – czy to dzięki współdzieleniu zadań,

Motywuje nas wolność wyboru stylu pracy, który najlepiej do nas pasuje, dzięki czemu firmy zyskują produktywnych, różnicowanych pracowników.

^{*} Oryg. *The power of yet* (przyp. tłum.)

skompresowaniu czasu pracy, czy czterodniowemu tygodniowi. To dobry przykład na to, jak elastyczny tryb pracy przynosi korzyści zarówno organizacjom, jak i poszczególnym pracownikom, aż 72 procent firm wymienionych w badaniu odnotowało bowiem skok produktywności jako bezpośredni skutek uelastycznienia trybu pracy w ten czy inny sposób⁷.

Gdzie pracujemy

Nasze miejsca pracy nie ograniczają się już do korporacyjnych biur. Powszechna implementacja zaawansowanych technologii sprawia, że coraz więcej osób może pracować niemal wszędzie: w domu, w kawiarni czy w biurze coworkingowym. Amerykańska firma WeWork, oferująca współdzielone miejsca do pracy start-upom, freelancerom i – coraz częściej – międzynarodowym organizacjom, swój globalny sukces zawdzięcza zmieniającemu się charakterowi tego, jak pracujemy. W 2019 roku wartość firmy WeWork wyceniono na 20 miliardów dolarów, a liczba członków jej społeczności przekroczyła ćwierć miliona osób⁸.

Kultura wiecznej dostępności

Dzisiejsze technologie pozwalają bez trudu pracować, gdzie tylko i kiedy tylko chcemy. Internetowe narzędzia do współpracy takie jak Microsoft Teams, Slack czy Facebook Workplace umożliwiają zespołom kontakt i wspólne działania bez względu na lokalizację. Tak łatwy dostęp do technologii zrodził jednak kulturę wiecznej dostępności, która z kolei utrudnia odcięcie się od pracy w czasie wolnym. Wielu z nas pod wpływem presji nieustannie sprawdza skrzynkę mailową i odpowiada na wiadomości nawet późno w nocy, w weekendy czy w trakcie urlopu. Aż siedem na dziesięć osób stwierdza, że w zeszłym roku w ich firmie zdarzało się, iż ktoś pracował zdalnie, chociaż miał wolne⁹. Analiza przeprowadzona przez brytyjski Kongres Związków Zawodowych sugeruje, że liczba nadprogramowych godzin pracy – rozumianych jako przypadki, gdy ktoś pracuje więcej niż 48 godzin tygodniowo – od 2010 roku wzrosła na Wyspach o 15 procent¹⁰.

Samotność w pracy

Innym wyzwaniem związanym z dużym wyborem trybów pracy jest ryzyko, że ludzie poczują się odizolowani od koleżanek i kolegów z firmy. Jeśli wszyscy zaczną pracować zdalnie, skończą się choćby codzienne pogaduszki z sąsiadem z biurka obok. Gdy pracujesz z domu, omijają cię niezobowiązujące rozmowy przy kawie w kuchni w biurze. A one naprawdę mają zna-

czenie. W ramach badań prowadzonych przez osiem lat na Harvardzie ustalono, że to, jak szczęśliwi czujemy się w relacjach domowych i zawodowych, ma potężny wpływ na nasze zdrowie oraz pozwala trafnie przewidzieć długofalowe poczucie zadowolenia¹¹.

Co to dla ciebie oznacza: zaprojektuj własny system operacyjny

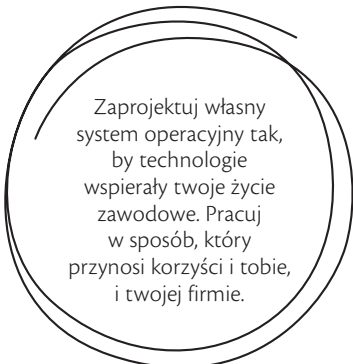
Kontroluj to, co niekontrolowalne

Uzmysłowienie sobie, co da się kontrolować, a co nie, wywrze wielki wpływ na twoją umiejętność zdefiniowania, gdzie i kiedy pracujesz. Być może zatrudnia cię firma, dla której dopasowanie trybu pracy do danego pracownika to wizja odległej przyszłości. Jeśli tak jest, zastanów się, co możesz kontrolować, a czego nie, i skup się na tym pierwszym. Może i nie masz nic do powiedzenia w kwestii polityki działu kadrowego, możesz jednak proponować, że na próbę wprowadzisz hot desking do swojego zespołu, a potem podzielisz się wynikami eksperymentu z innymi działami. Kulturę firmy można zdefiniować słowami: „sposób, w jaki załatwiamy tu sprawy”, zaś jej twórcami są wszyscy ludzie pracujący w danym miejscu. Zaczniij od rzeczy drobnych, testując pomysły na własnym zespole, a zdziwisz się, jak duży wpływ możesz mieć na całą organizację.

Stworzenie miejsca i czasu na relaks

Technologie istnieją, żeby ułatwiać i ulepszać życie, a jednak czasem można odnieść przeciwne wrażenie! Musisz przejść kontrolę nad tym, jak wykorzystujesz technologie do pracy, bo ich zadaniem jest wspomóc, a nie utrudnić rozwój twojej kariery. Konieczne będzie zdefiniowanie własnych zasad i granic dotyczących pracy, aby móc stworzyć miejsce i czas do relaksu (dzięki czemu będziesz lepiej pracować). W swojej rozchwytywanej książce *The Joy of Work* Bruce Daisley podsuwa kilka praktycznych rozwiązań do wypróbowania, począwszy od wyłączenia powiadomień lub zrobienia sobie urlopu od internetu, aż po wprowadzenie zakazu korzystania z komórek w trakcie spotkań.

Wszyscy się od siebie różnimy, więc to, kiedy i gdzie udaje nam się pracować najlepiej, zależy od konkretnej osoby. Być może jeszcze nie wiesz, jak wygląda idealny dla ciebie tryb pracy, ale dalsza lektura tej książki zachęci

Zaprojektuj własny system operacyjny tak, by technologie wspierały twoje życie zawodowe. Pracuj w sposób, który przynosi korzyści i tobie, i twojej firmie.

cię do rozmyślań na ten temat. A gdy zyskasz już jaśniejszy obraz tego, co się sprawdza w twoim wypadku, możesz zacząć planować wprowadzenie konkretnych zmian. To z kolei rzadko wiąże się z koniecznością przeprowadzenia rewolucji z dnia na dzień; dla większości z nas oznacza to zidentyfikowanie niewielkich kroków, które zwiększą nasze szanse na osiągnięciu najlepszych wyników w pracy, tak by można się było jednocześnie rozkoszować tym procesem.

PO CO pracujemy

Poszukiwanie spełnienia

Ewolucja pracy przemieniła ją ze źródła przychodu w istotną część naszej tożsamości. „Gdzie pracujesz?” i „Czym się zajmujesz?” to jedne z pytań, które się słyszy, poznając kogoś nowego. Odpowiedź na nie jest zazwyczaj traktowana jako odbicie tego, kim jesteśmy i na czym nam zależy. W książce *How to Find Fulfilling Work* filozof Roman Krznaric twierdzi, że ludzie obecnie „pragną czegoś więcej: chcą wyrzucić pozytywny wpływ na innych i na planetę oraz wcielić w życie wyznawane wartości”. Badanie przeprowadzone przez serwis LinkedIn potwierdza tę opinię – ankieta przeprowadzona do spółki z programistyczną firmą Imperative, przywiązującą dużą wagę do zaangażowania pracowników, ujawniła, że 48 procent baby boomers oraz 30 procent milenialsów (określanych także mianem pokolenia Y) stawia poczucie celu wyżej niż zarobki i tytuły zawodowe¹². Może zatem bardziej stosownym pytaniem, gdy poznajemy nowe osoby, byłoby: „Po co chodzisz do pracy?”

Co to dla ciebie oznacza: *odkryj własną odpowiedź na pytanie „po co?”*

Praca dająca energię i motywację

„Poczucie celu” stało się nadużywany i mylnie rozumianym zwrotem, gdy chodzi o karierę. Wiele osób odczuwa obecnie presję, by znaleźć pracę, która pod jakimś względem „czyni dobro”. Rozgryzienie, co skłania cię do pracy, wcale nie musi się wiązać z misją ocalenia planety (choć jeśli tak jest, z góry dziękujemy). Lepszym pomysłem jest odkrycie, co daje ci najwięcej energii i motywacji. Zawarte w tej książce ćwiczenia już wkrótce pomogą ci znaleźć odpowiedź na pytanie: „po co?” – zwłaszcza te z rozdziału 3, dotyczącego wartości, oraz 6, w którym omówimy kwestię przyszłych moż-

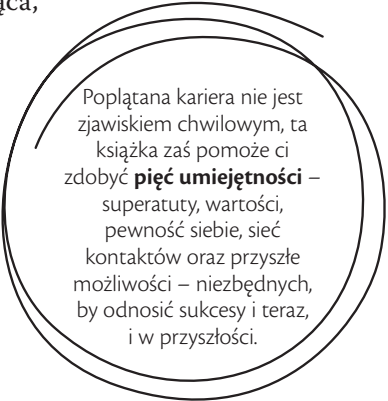
liwości. Poczynione obserwacje pozwolą ci podejmować lepsze decyzje dotyczące kariery, a także osiągnąć równowagę między tym, co dla ciebie najważniejsze, a blichтром wysokiej pensji, eleganckiego biura czy ważnego stanowiska.

Nowa era na rynku pracy

Podejrzewamy, że każdy czytelnik ma doświadczenia z przynajmniej kilkoma opisywanymi w tym rozdziale zmianami dotyczącymi tego, z kim, nad czym, gdzie, kiedy i po co pracujemy. Tego typu transformacje przyczyniają się do zwrotów w naszych karierach. Sztywne plany zawodowe nie mają zbyt-niego sensu, skoro nie wiadomo, które zawody będą jeszcze istniały za dziesięć lat; z kolei gdy człowiek zdaje sobie sprawę, że w najbliższej perspektywie nie ma szans na emeryturę, odnalezienie spełnienia w pracy staje się wręcz konieczne. Kariery będą się robić coraz bardziej poplątane i chociaż firmy i menedżerowie mają nas wspierać i kierować, nikt nie zdobędzie za ciebie umiejętności koniecznych do odniesienia sukcesu w pracy.

Rozkoszuj się poplątaniem, ale unikaj supłów

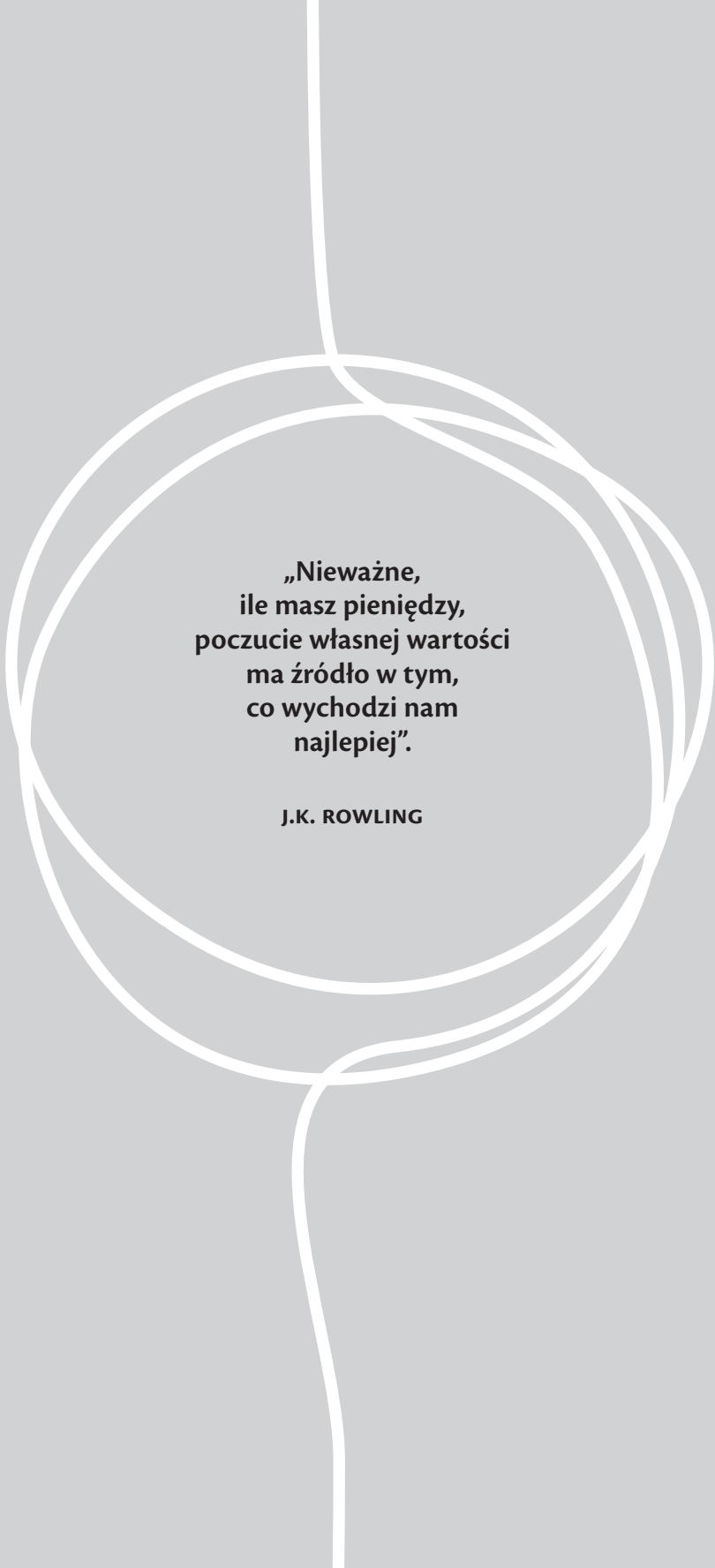
Poplątane kariery obfitują w możliwości, ale potrafią też przytłaczać, jeśli nie wiesz, czego chcesz czy dokąd pragniesz dojść. Ta książka pomoże ci zrozumieć, co jest dla ciebie ważne, i zachęci cię do zaprojektowania kariery, która będzie satysfakcjonująca, przyjemna i równie wyjątkowa co ty. Poplątane kariery mogą stanowić wyzwanie i pewnie dojdzie do sytuacji, gdy twoja kariera będzie się wydawać nie tyle poplątana, ile wręcz zasupłana – w takich chwilach służymy ci właśnie pomocą! Napisałyśmy tę książkę, żeby wspierać cię zarówno w trudnych, w znośnych, jak i w fantastycznych momentach. Nieustanne doksztalcanie się wspomóżemy pomyślny przebieg poplątanej kariery. Obiecujemy, że inwestowanie czasu i energii we własny rozwój ci się zwróci!

Poplątana kariera nie jest zjawiskiem chwilowym, ta książka zaś pomoże ci zdobyć **pięć umiejętności** – superatuty, wartości, pewność siebie, sieć kontaktów oraz przyszłe możliwości – niezbędnych, by odnosić sukcesy i teraz, i w przyszłości.

Poplątana kariera: podsumowanie

- 1 Porównywanie naszych ambicji i doświadczeń zawodowych do drabiny straciło sens.
- 2 Jednocześnie zmienia się to, z kim, nad czym, gdzie, kiedy i po co pracujemy.
- 3 Obecnie możliwa jest praca z przedstawicielami aż pięciu różnych pokoleń. Uniwersalne podejście do rozwoju zawodowego stało się anachroniczne i niemożliwe do zastosowania.
- 4 Nikomu nie zależy na twojej karierze tak bardzo jak tobie. Skłonność do refleksji, samoświadomość i nieustanna nauka to warunki konieczne, a nie opcje.
- 5 Listy obowiązków zawodowych stają się nieaktualne chwilę po objęciu przez ciebie nowego stanowiska, gdyż wszyscy funkcjonujemy w obrębie środowiska określanego skrótowcem VUCA (zmienne, niepewne, złożone i wieloznaczne).
- 6 Musimy przemyśleć swoje nastawienie do edukacji. Skup się na tym, by być mądrym, a nie zwykłym mądrałą.
- 7 Sztywne godziny pracy od dziewiętej do siedemnastej powoli odchodzą w niepamięć. Zarówno pracodawcy, jak i pracownicy zaczynają dostrzegać obopólne korzyści indywidualnego wyboru czasu i miejsca pracy.
- 8 Zaprojektuj swój własny „system operacyjny”. Technologie mają ulepszać i ułatwiać pracę – upewnij się, że narzędzia, z których korzystasz, przynoszą korzyści i tobie, i firmie.
- 9 Zrozumienie, po co właściwie pracujesz, pomoże ci podejmować trafniejsze decyzje oraz da najlepszą szansę na rozwój i osiągnięcie spełnienia zawodowego.
- 10 Do odnoszenia sukcesów w ramach poplątanej kariery potrzebnych będzie pięć umiejętności: superatuty, wartości, pewność siebie, sieć kontaktów oraz przyszłe możliwości.

**„Nieważne,
ile masz pieniędzy,
poczucie własnej wartości
ma źródło w tym,
co wychodzi nam
najlepiej”.**

J.K. ROWLING

-
- Wyłączasz budzik.
 - Pijesz kawę.
 - ↻ Ubierasz się i jedziesz do biura lub, jeszcze w piżamie, włączasz laptopa.
 - ↻ Albo leżysz w łóżku, patrząc w sufit i zastanawiając się, dlaczego nie spełniasz się w swojej pracy.

Mamy dla ciebie dobrą wiadomość.

Praca na całe życie, pięcie się po szczeblach kariery, toksyczny wyścig szczurów – to wszystko należy już do przeszłości. Żyjemy w świecie, w którym częste i płynne zmienianie ról, branż czy lokalizacji staje się normą. Ta nowa rzeczywistość może być stresująca i przytłaczająca, ale jeśli wiesz, jak się w niej poruszać, okazuje się pełna możliwości, wolności i sensu.

*Praca marzeń. Stwórz karierę, którą pokochasz to **antidotum na karierowe bolączki** każdego, kto się zastanawia, **dlatego aktualna praca nie daje mu szczęścia**, oraz wszystkich, którzy chcą **ołać wyścig szczurów i zaprojektować swoją przyszłość, lecz nie wiedzą, od czego zacząć.***

Nadaj kierunek swojemu rozwojowi zawodowemu i wykorzystaj w pełni swój potencjał. Weź długopis w dłoń i DOSŁOWNIE zaprojektuj karierę swoich marzeń!

znak
KSIĘGARNIA

E-book dostępny na
woblink.com

ISBN 978-83-240-7242-2

9 788324 072422 >

Cena 44,99 zł